

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belső hírek

1973. december 15.

bb. 1. a békeszerető erők moszkvai világkongresszusának nyilatkozata

1/tf/fné/rj hgy

1973. december 15.

a békeszerető erők moszkvai világkongresszusát előkészítő magyar bizottság és az országos béketanács december 14.-i együttes ülésének résztvevői kifejezték teljes egyetértésüket a világkongresszus dokumentumaiban, mindenekelőtt nyilatkozatában foglalt megállapításokkal, feladatokkal.

a nyilatkozat a következőket mondja:

a békeerők világkongresszusát moszkvában, 1973. október 25-31. között tartották meg. ez a társadalmi mozgalmak történetében a legszélesebb fórum volt, amely 143 ország, 120 nemzetközi és több mint 1100 nemzeti szervezet és mozgalom képviselőit egyesítette.

a hét napon át a konstruktív párbeszéd szellemében folytatott őszinte vita - figyelembe véve a különböző álláspontokat - lehetővé tette, hogy átfogóan megvizsgáljuk a jelenkor aktuális és bonyolult problémáit.

a világkongresszus fordulópontot jelentett a népeknek a béka védelméért és megszilárdításáért folytatott harcában. felbecsülhetetlen hozzájárulást jelentett az eltérő politikai és egyéb nézeteket valló szervezetek közötti jobb megértéshez és együttműködéshez. ez újabb ösztönzést ad a közös akcióra.

/folyt.köv./

- 1 -

lt

bb. 1. / a békeszeretõ ... 1. folyt./rj

az elmúlt idõkben a nemzetközi porondon végbement sok esemény reménnyel és bizakodással tölt el bennünket. a második világ-háboru befejezését követõen elsõ ízben körvonalazódott egy következményeiben sokkal borzalmasabb újabb világégés elhárításának lehetõsége. a békés egymás mellett élés eszméje egyre több hívet szerez mind a kormányokban, mind azokon kívül. fokozódik az egyetértés abban, hogy a világ békéjének és biztonságának megteremtése nem lehet csupán a nagyhatalmak szûk körének egyedüli ügye. ez az egyetértés arra ösztönzi az államokat - a különbözõ tömbökhöz vagy csoportusításokhoz tartozó vagy el nem kötelezett nagy, közepes vagy kis országokat -, hogy aktívabban járuljanak hozzá az enyhülési folyamat elmélyítéséhez és ahhoz, hogy az ellenségeskedést, a konfrontációt és az elidegenedést a jelentõs és az egyenlõségben alapuló együttmûködés váltsa fel.

ugyanakkor sok minden, ami napjainkban történik, aggodalomra és nyugtalanságra ad okot. míg egyes területeken tört hõdít az enyhülés, más területeken feszültség - feszültségrobbanás és agresszió - következik be, ami rendkívül káros befolyással van a nemzetközi kapcsolatokra. a fegyverkezési hajszára lassítására irányuló erõfeszítések még jelentõs ellenállásba ütköznek a hadiipari konplexumok, valamint a militarista, nyíltan fasiszta és fajgyûlölõ rendszerek részérõl. annak ellenére, hogy a gyarmatosítás megszûnése folyamatban van, a különbözõ formákban megnyilvánuló kolonializmus még megfosztja a népeket a függetlenségtõl és attól az elidegeníthetetlen jogtól, hogy saját hazájukban teljhatalmu gazdák legyenek. jelentõs erõfeszítések történnek a hidegháboru felélésztésére és arra, hogy ily módon fékezze a nemzetközi légkörben nemrégiben bekövetkezett kedvezõ változások hatását.

együtt átgondoltuk, hogy - a világ közvéleményének erejével - mit lehetne és kellene ebben a helyzetben a békeerõknek tenniük. arra a következtetésre jutottunk, hogy szükség van erõteljes és egyeztetett akciókra, félretéve mindazt, ami bennünket megoszt, hogy elõsegítsük az elõrehaladást a békéhez és a biztonsághoz vezető uton.

a kongresszus 14 bizottsága gyûlölcsozó munkája alapján összefoglalta az ott folytatott viták pozitív eredményeit és kidolgozta a következtetéseket és azoknak a problémáknak a közös megközelítését, amelyeknek sikeres megoldása - és errõl még vagyunk gyõzõdve - garanciát jelent arra nézve, hogy az 1970-es években elért sikerek földünkön tartós békéhez vezetnek.

elsõrendû fontosságot tulajdonítunk az alábbi kérdéseknek.

/folyt.köv./

- 2 -

bb. 1. / a békeszeretõ... 2. folyt./rj

békés egymás mellett élés és nemzetközi biztonság

mindaddig a béke nem biztosítható, amíg világszerte nem fogadják el és nem akadályozzák a gyakorlatban a különbözõ társadalmi rendszerû államok békés egymás mellett élésének elvét.

a békés egymás mellett élés nem csupán a háboru lehetõségének teljes kizárását jelenti, de minden népnek lehetővé teszi, hogy sérthetetlen határain belül fenntartsa függetlenségét és szuverenitását, ezen az alapon fejlesszen sokoldalú együttmûködést, amely biztosítja a népek kölcsönös kapcsolatát és akciót a béke és a társadalmi haladás érdekében.

a békés egymás mellett élés nem jelenti az igazságtalansággal való megbékélést: ellenkezõleg, azt tételezi fel, hogy az agressziót hatékonyan elhárítják, és hogy a népeknek jogukban áll minden szükséges eszközzel harcolni politikai, gazdasági felszabadulásukért, a társadalmi haladásért, hogy bárminemû külsõ beavatkozás nélkül szabadon határozzák meg saját sorsukat. a békés egymás mellett élés ezért felel meg a népek érdekeinek és azon erkölcsi eszméinek, amelyekre az igazságos békének épülnie kell.

a békés egymás mellett élés kiiktatja az államközi kapcsolatokból az erõszak alkalmazását, és elõre meghatározza a viták és nézeteltérések rendezése különbözõ eszközeinek igazán békés jellegét. ez teszi a nemzetközi biztonság legmegbízhatóbb alapjává. nem lehet ilyen alap a „félelem egyensúlya”, amely veszélyes és nem szilárd, ugyanis fenntartja és igazolja a háborus elõkészületeket, a nemzetközi problémák katonai megoldásának lehetõségét és kielézi az egyes országcsoportok közötti katonai konfrontációt.

erre az alternatíva - és teljesen reális alternatíva -, hogy létrehozzuk a biztonság politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és pszichológiai biztosítékait. ez az egyedüli út ahhoz, hogy véget vessünk a világ egymással szemben álló katonai-politikai tömbökre való felosztásának, és megoldjuk a katonai enyhülés és egyéb döntõ fontosságú kérdéseit. ezen az uton az egyesült nemzetek képes lesz arra, hogy - a nemzetközi biztonság hatékony eszközeként - teljes mértékben betöltse szerepét.

/folyt.köv./

NA

- 3 -

Indoklás

a vietnami nép győzelme, amelyet a párizsi egyezmény rögzít, továbbá a laoszi nép győzelme, amelyet a laoszi egyezmény és jegyzőkönyv foglalt megében, nagy sikert jelent a hazafias erők számára, amelyek arra kényszerítették az amerikai imperilizmust, hogy jelentős engedelményeket tegyen: hozzájárultak ahhoz, hogy a világnak ebben a részében megnyissák az utat az igazságos politikai rendezés számára.

Mindazonáltal a népek közös ellensége nem hagyott fel terveivel; a háború kambodzsában tovább folytatódik: az USA segítségével a saigoni kormány és Laosz reakciós erői mindent megtesznek annak érdekében, hogy az aláírt egyezmények végrehajtását késleltessék. El kell érni, hogy valamennyi résztvevő fél, szigorúan és maradéktalanul végrehajtsa a párizsi és a vientianai egyezményeket, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya által ellenőrzött területek ellen folyó katonai hadműveleteknek teljes mértékben véget kell vetni: a saigoni hatóságok által fogva tartott politikai foglyokat szabadon kell bocsátani és át kell adni őket az érintett feleknek.

Továbbá - figyelembe véve a kialakult helyzet súlyosságát - követelni kell, hogy az egyesített kambodzsai nemzeti front és a kambodzsai nemzeti egység királyi kormánya által elfogadott politikai program elveinek és célkitűzéseinek megfelelően az USA és csatlósai azonnal szüntessék be agressziós cselekedeteiket és beavatkozásukat kambodzsába belülegbe.

A legnagyobb mértékben támogatni kell Laosz, kambodzsai és vietnami népeit a függetlenségért és békéért folyó - különböző feltételek között végbemenő - küzdelmükben.

Közel - kelet

A közel-keleten nemrég bekövetkezett katonai robbanás tragikus erővel mutatta meg, milyen veszélyt jelent e térség békéjének és biztonságának hosszú ideje tartó megoldatlansága, amelynek oka Izrael békét fenyegető, szünni nem akaró agressziója, továbbá az, hogy Izrael makacsul visszautasítja az ENSZ határozatainak végrehajtását, továbbra is megszállva tart arab területeket. Megmutatta azt is, hogy Izrael hajthatatlansága nem vezethet sikerre korunkban. A biztonsági tanács nemrég hozott határozatai pontosan ezen alapszanak, s lényegében azt erősítik meg, hogy a jelenlegi nemzetközi kapcsolatokban az erőszakkal történő annexió nem törvényesíthető. Ezek a határozatok reális utat mutatnak a közel-keleti válság haladéktalan igazságos és teljes rendezésére. A békes rendezés alapja a biztonsági tanács 1973. október 22-én, 23-án és 25-én hozott határozatainak azonnali végrehajtása, az Izraeli haderők valamennyi megszállt arab területről való teljes visszavonása az ENSZ biztonsági tanácsa 242. sz. határozatában foglalt követelmények és az ENSZ alapokmányában kimondott alapelvek értelmében, a térség valamennyi állama és népe törvényes jogainak és azok biztosításának garantálására, beleértve a palesztin arab nép jogát a hazájába való visszatérésre és az önrendelkezésre, összhangban a vonatkozó ENSZ-határozatokkal.

/folyt.köv./

bb. 1. / a békeszeretd... 4. folyt./rj

európai biztonság és együttműködés

Az európai enyhülés sikerei összhangban vannak a világszerte javuló nemzetközi kapcsolatok általános tendenciájával. Ugyanakkor az európai enyhüléssel való szembenállás szorosan összefügg a föld másik térségeiben fellépő konfliktusokkal és feszültséggel.

Éppen ezért rendkívül fontos, hogy mindent elkövessünk az európai biztonság fejlődésének meggyorsítása, bővítése és elmélyítése érdekében, és visszautasítsunk minden olyan kísérletet, amely ezt a folyamatot lassítani, illetve meghiúsítani igyekszik. Ez a béke szempontjából oly fontos ügy egyre több aktív erőfeszítést kíván meg nem csupán a kormányoktól, hanem minden néptől, az európai kontinens különböző társadalmi szervezetektől is. Nevezetesen el kell érni, hogy ésszerű határidőn belül és a lehető legmagasabb szinten aláírják az európai biztonsági és együttműködési konferencia záróokmányait és olyan állandó testületet hozzanak létre, amely elősegíti a megkezdett munka továbbfejlesztését és garantálja folytatását.

A politikai enyhülés, amely ma elsőbbséget élvez a katonai enyhüléssel szemben, mindazonáltal szorosan összefügg az utóbbival. Ebből kiindulva, fel kell lépni annak érdekében, hogy rövid időn belül létrejöjjön a megállapodás az európai fegyverkezési verseny megszüntetéséről, továbbá a közép-európai nemzeti és külföldi haderők számszerű csökkentéséről. Az enyhülés folyamatának növekedésével egyidejűleg azonban bizonyos körök azt javasolják, hogy az európai gazdasági közösséget katonai tömbbé alakítsák át, sőt lássák el atomfegyverrel. Amennyiben az ilyen tervek megvalósulnának, súlyos csapást jelentenének az enyhülési folyamatra. A politikai és katonai biztonságra épülő, egyenlőségen alapuló gazdasági, tudományos, műszaki és kulturális együttműködés - mind sokoldalú, mind kétoldalú szinten - jelentősen fejlődhetne. Így lehetővé válna, hogy Európában a különböző gazdasági egyesülések között, nevezetesen a KGST és az európai gazdasági közösség között hasznos kapcsolatokat és együttműködést teremtsenek meg. Ami a sokoldalú kulturális csere kiterjesztését illeti, ennek célja a nemzetek közötti megértés és bizalom elősegítése.

/folyt.köv./

béke és biztonság ázsiaiban

az ázsiai békét és biztonságot mindenekelõtt az agresszió, a felforgató tevékenység és az ázsiai emberek egymás ellen uszításának imperialista politikája veszélyezteti.

az ázsiai népek nagy sikereket értek el az e politika ellen folytatott harcban. a tömbön kívüli politika, amelyet számos ázsiai ország alkalmaz - értékes hozzájárulást jelent a térség békéjének, biztonságának és együttmûködésének megszilárdításához. ez az alapjaiban antiimperialista politika, a hõs vietnami nép gyõzelme, az amerikai imperializmus felett, bangladesh köztársaság megszületése, a japán nép fellépése a militarizmus ellen, az indiai szubkontinens tartós békéjének biztosítását szolgáló lépések - mind-mind hozzájárulás az imperialisták mesterkedései ellen i küzdelemhez, amelynek eredményeként döntõ változás ment végbe az erõviszonyokban a béke és a szabadság javára.

egy sor rendkívül veszélyes, az imperialista agresszió és beavatkozás által elõidézett konfliktus és válság rendezése még inkább felszínre hozza ázsia meg nem oldott problémáinak élességét és nagyságát, amelyek megakadályozzák a nemzetközi viszonyok stabilizálódását ezen a kontinensen. ma az a legfontosabb feladat, hogy együttes erõfeszítéssel bukásra ítéljük a neokolonialista céljaik érdekében más államok függetlenségét veszélyeztetõ imperialista manõvereket.

a valamennyi ázsiai állam elõtt - az egyes államok társadalmi rendjétõl függetlenül - nyitva álló kollektív ázsiai biztonsági rendszer létrehozása politikájának a békés egymás mellett élés elveire kell épülnie a bandungi megállapodás szellemében.

ez a politikai kétségtelenül elõsegíti az olyan fontos problémák megoldását, mint a még meglevõ háborus tüzfészek azonnali felszámolása, a külföldi agresszió és beavatkozás következményeinek leküzdése. ezen az uton szükség van arra, hogy állandóan fokozzuk a harcot annak érdekében, hogy az ázsiai és a csendes-óceáni térséget mentesítsük az atomkísérletektõl, a külföldi katonai bázisoktól és a katonai bõmbõktõl, bangladesh köztársaság mielőbbi felvétele az ensz-be, dél-ázsia helyzetének teljes normalizálására, továbbá az indiai-óceán békés övezetté formálása - az ázsiai biztonság lényeges elemei; ez a gondolat egyre nagyobb támogatást élvez és az érdekelt országok részérõl a lehetõ legkomolyabb tanulmányozást igényli. ugyanis ez a biztonsági rendszer hozzájárulhatna az ázsiai országok fejlõdéséhez és a társadalmi haladást szolgáló sokoldalú együttmûködés elõremozdításához.

/folyt.köv./

NA

a kndk kezdeményezésére észak és dél között megindult párbeszéd újabb lépés korea demokratikus alapon, külsõ beavatkozás nélkül történõ békés újraegyesítése felé, bár a dél-koreai hatalmak akadályokat gördítenek a rendezés elé.

az ázsiai országok kormányai és összes társadalmi erõi szükségyszerûen arra kényszerültek, hogy korrdinálják a kontinens békéjével és biztonságával összefüggõ problémák megközelítését. a megközelítés kidolgozásánál az elõterjesztett konstruktív eszmék és elvek figyelembevételével a békés egymás mellett élés és a nemzetközi biztonság egyetemlegesen elismert alapelveibõl kellene kiindulni.

leszerelés

az enyhülés légkörét fel kell használni a fegyverkezési verseny beszüntetésének és a leszerelés problémájának gyakorlati megoldására. a nemzetközi enyhülés erõsödésének és a leszerelésnek párhuzamosan fejlõdõ folyamata ösztönözni fogja egymást. arról van szó, hogy a fegyverkezési verseny fékezésére és korlátozására irányuló lépésekrõl át kell térni a fegyverkezés gyakorlati csökkentésére; mindenekelõtt - az általános és teljes leszerelés perspektíváját tartva szem elõtt - be kell tiltani a tömegpusztító fegyvereket.

e célból szükséges:

- hogy a már aláírt leszerelési egyezményeket és megállapodásokat - és ezek jelentõsége nyilvánvaló - szigorúan teljesítsék, továbbá, hogy csatlakozzanak hozzájuk azok az országok is, amelyek még nem írták alá, illetve nem ratifikálták azokat;

- hogy az öt nukleáris nagyhatalom írjon alá egyezményt, amelynek értelmében nem alkalmaz erõszakot, amely magában foglalja azt a kötelezettséget, hogy örökre megtiltja a nukleáris fegyverek használatát, csökkenti a katonai költségvetést, s az így felszabaduló anyagi eszközök egy részét fordítsák a fejlõdõ országok népeinek segítésére; biztosítsa valamennyi térségben a nukleáris kísérletek beszüntetését és tegyen további gyakorlati lépéseket a nukleáris rakétafegyverkezési verseny és e tömegpusztító fegyverek tökéletesítésének beszüntetésére, a leszerelés érdekében;

/folyt.köv./

NA

bb. 1. / a békeszeretõ... 7. folyt./rj

- hogy a gyakorlatban is hajtsák végre a z atommentes õvezetek létrehozására, a külföldi katonai bázisok megszüntetésére és külföldi területen elhelyezett nukleáris fegyverek betiltására vonatkozó javaslatokat;

- hogy mielőbb hívják egybe a leszerelési világkonferenciát, és biztosítsák az európai fegyverzet- és haderõcsökkentési tárgyalások sikerét.

nemzeti felszabadító mozgalom,
harc a gyarmatosítás és a rasszizmus ellen

ázsia, afrika és latin-amerika népei harcolnak a gyarmatosítás, a neokolonializmus, a rasszizmus, az apartheid, a nemzeti elnyomás ellen, a nemzeti függetlenségért és a békéért.

a nemzeti felszabadító erõk a világméretû antiimperialista mozgalomnak, a világbéke építésének egyik fõ elemét alkotják. a nemzeti felszabadító mozgalmak egyetlen törvényes képviselõi népüknek, országuknak.

szörnyû anakronizmus, hogy jelenleg is léteznek gyarmatosító és fajgyûlölködõ rendszerek, amelyek a terrorra, az emberek millióinak barbár kizsákmányolására számítanak. ezek a rendszerek a nemzetközi imperializmus teljes támogatását élvezik, amely a legszégyenletesebb manõvereket és leplezetlen agressziót használ fel re rendszerek fenntartása érdekében. a kolonializmus és a fajgyûlölet a világ különbözõ részeiben fokozza a nemzetközi feszültséget.

Sokoldalú támogatásban és segítségben kell részesíteni ázsia, afrika és latin-amerika gyarmatosító és rasszista rend ellen, az önrendelkezésért és a nemzeti államiságért küzdõ népeinek felszabadító mozgalmát.

el kell érni porutgália, dél-afrika és rhodesia gyarmatosító, fasiszta és fajgyûlölködõ rendszereinek teljes elszigetelését. ki kell vívni az usa, nagy-britannia, franciaország, hollandia és spanyolország gyarmati igája alatt sanylódkodó népek teljes nemzeti függetlenségét.

/folyt.köv./

- 8 -

bb. 1. / a békeszeretõ... 8. folyt./rj

minden békeerõnek küzdenie kell azért, hogy z ensz számos, a gyarmatosítás, az apartheid és a rasszizmus más formáinak felzámolásáról hozott határozatát maradéktalanul és feltétel nélkül végrehajtsák. ezek az erõk aktívan küzdenek az ensz „a fajgyûlölet és faji megkülönböztetés elleni harc akcióinak évtizede,-ról hozott határozatának megvalósításáért. valamennyi békeszeretõ erõnek küzdenie kell, hogy minden állam ismerje el guinea-bissau köztársaságot.

fejlõdés és gazdasági függetlenség

a nemzetközi enyhülési folyamat kedvezõbb feltételeket teremt a harmadik világhoz tartozó országok gazdasági és társadalmi problémáinak megoldásához. mindaddig, amíg ezek a problémák megoldatlanok maradnak, illetve amíg az imperialista beavatkozás és kizsákmányolás bonyolultabbá teszi õket, új nemzetközi konfliktusok forrásai lehetnek és újabb válsággócokat teremthetnek.

tûrhetetlen, hogy a tudományos-technikai forradalom korában a világ még nem tudott megszabadulni a föld nagy részén a gyarmatosítás terhétõl és a gyarmatosító társadalmi strukturától, hogy a világ számos térségében még pusztít az éhínség, a beteség, nem szûnt meg a gazdasági és kulturális elmaradottság, a nincstelenség. kétségtelen, hogy mindezt tovább súlyosbitja a nemzetközi monopóliumok zsarolása és nyomása, amelyek a helyi reakcióval szövetségre lépve, támogatják a népellenes, nyíltan fasiszta rendszereket.

a fejlõdõ országok hatékony nemzetközi szolidaritást élvezõ népeinek állhatatossága és alkotó erõfeszítései meg tudják oldani ezeket a létfontosságú társadalmi-gazdasági problémákat és emelhetik az emberek százmillióinak életszínvonalát. ezt elõ kell segíteni a katonai költségvetések általános csökkentésével, a népek azon jogának szigorú tiszteletben tartásával, hogy természeti kincseiket birtokolják, szabadon rendelkezzenek velük, azzal, hogy mindennemû politikai elõfeltétel nélkül erõteljesebb gazdasági, tudományos és mûszaki segítséget nyújtsanak a fejlõdõ országoknak.

/folyt.köv./

- 9 -

együttműködés a környezetvédelemben

az emberiség egyre inkább b tudatában van annak, hogy milyen veszélyek fenyegetik a környezet romlása és tönkretétele következtében. a világ népeinek létérdeke, hogy oltamazzák közös otthonunk, a föld természeti kincseit. ez pedig a sokoldalú nemzetközi együttműködés és a természeti kincsek ésszerű felhasználását igényli. e törekvések szerves részei annak az állhatatos és következetes harcnak, amelyet azért folytatunk, hogy a most fegyverkezési célokra felhasznált pénzügyi eszközök egy részt az ecologiai egyensúly védelmére és javítására, az emberek élet- és munkakörülményeinek javítására fordítsák.

véget kell vetni a nukleáris kísérletek, a folyók, tengerek és óceánok vize radioaktív és mérgező anyagokkal való szennyezése következtében rendkívül veszélyes környezetszennyezési folyamatoknak.

együttműködés a nevelés és kultúra területén

a nemzetközi kulturális együttműködés és a szélesebb emberi kapcsolatok értékes szerepet játszanak a népek és nemzetek közötti kölcsönös megértés erősítésében, a bizalmatlanság eloszlatásában, az elfogultság és az előítéletek megszüntetésében. arra hivatottak, hogy segítsék a harcot a katonai pszichózis, a fasiszta és katonai ideológia, a sovinizmus és rasszizmus és mindaz ellen, ami aláássa az egyén egészséges erkölcsi érzékét. mindezt a hatást azonban nem lehet elérni addig, amíg az e területeken való együttműködés nem alapul a szuverenitás demokratikus elvein, az egymás belügyeibe való be nem avatkozáson és minden ország törvényeinek és történelmi hagyományainak tiszteletben tartásán.

ebben az összefüggésben lehetséges és szükséges az információk szélesebb és szabadabb terjesztése; az újságíróknak jobb feltételeket lehet és kell biztosítani szakmai tevékenységükhöz; két- és többoldalú megállapodásokat és egyezményeket kell kötni annak érdekében, hogy a tömegkommunikációs eszközöket a szellemi értékek szélesebb cseréjére használják.

a nemzetközi kulturális együttműködés formái különbözőek. közülük kiemelkedően fontos; az együttműködés a nevelés területén, az ifju nemzedék nevelése a nemes erkölcsi eszmék és minden nép tiszteletben tartása szellemében; a külföldi szerzők fordítása gyakorlatának kiterjesztése és javítása; a turizmus fejlesztése; szakmai és személyi okokból más országokba történő utazások megkönnyítése stb.

/folyt.köv./

NA

gazdasági, tudományos és műszaki együttműködés

a gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés nemcsak következménye, hanem biztosítéka is a békés egymás mellett élésnek. növekedését nem a társadalmi rendszerek különbözősége gátolja, hanem a nemzetközi feszültség, a fegyverkezési hajszák, a lélekta- ni hadviselés. a világhelyzet normalizálódása növekedésének mértéké- ben még jobban fogja aktivizálni a nemzetközi munkamegosztás, a tudományos-műszaki és a gazdasági-ipari együttműködés előnyeinek felhasználását - különösen a nagyméretű nemzetközi tervek megvalósí- tásában - a nemzetgazdaságok érdekében.

a nemzetközi gazdasági együttműködésnek a kereskedelmi és más gazdasági kapcsolatokban az egyenlő jogok, a kölcsönös előnyök és a legnagyobb kedvezmény elvén kell alapulnia. a nemzet- közti gyakorlatból gyökeresen ki kell irtani azokat a kísérleteket, hogy politikai és diszkriminációs feltételeket erőszakoljanak a másik félre, s beavatkozzanak annak belügyeibe. a világmeéretű gaz- dasági kapcsolatok rendszerét úgy kell kiépíteni, hogy az meg- feleljen minden résztvevő érdekének, és különösen hozzá kell jár- rulnia a fejlődő országok gazdasági függetlenségéhez.

az általános és teljes leszereléshez vezető minden egyes lépés újabb előrehaladást jelent a békés gazdaságra való átálláshoz, újabb lehetőségeket biztosít a leghatékonyabb export-iparágak fejlő- déséhez és a tudományos-műszaki haladást szolgáló nemzetközi erő- fesztések kiszélesítéséhez. v

társadalmi haladás és emberi jogok

minden ember elidegeníthetetlen joga, hogy békés környezetben, szabadságban és társadalmi igazságosságban éljen és dolgozzon.

a társadalmi haladás és emberi jogok biztosításához elengedhe- tetlen az enyhülés, a békés egymás mellett élés és a baráti együtt- működés légköre.

a nyomrtól, a munkanélküliségtől, az emberi jogok durva meg- sértésétől legjobban a munkások szenvednek. az emberek nem lehet- nek szabadok a szó teljes értelmében, ha nem rendelkeznek tár- sadalmi-gazdasági jogokkal és azok valós biztosítékával, va- lamint polgári és politikai jogokkal egyaránt.

/folyt.köv./

NA

b. 1. / a békeszeretõ... 11. folyt./rj

azoknak az államoknak és kormányoknak, amelyek az emberi jogokról szóló nemzetközi egyezményeket eddig nem írták alá, nem ratifikálták, ezt haladéktalanul meg kell tenniük annak érdekében, hogy ezek az egyezmények hatályba lépjenek. az emberi jogok biztosítása érdekében mindenhol megfelelő mechanizmust kell biztosítani. ehhez teljes mértékben fel kell használni az ENSZ kereteiben működõ szervezeteket.

a fegyveres konfliktusokra vonatkozó, az emberi jogokat biztosító konvenciókat bizonyos országok szégyenletes módon tudomásul sem veszik. továbbra is alkalmazják még pl. a vallatást. az ENSZ fogadjon el megfelelő intézkedéseket e súlyos helyzet orvoslására.

minden embernek elidegeníthetetlen joga van az élethez, s ezt a törvénynek védenie kell; az államoknak törekedniük kell a halálbüntetés teljes eltörlésére. az élethez való jog felveti a gyilkosság visszautasításával kapcsolatos jog problémáját. feltétlenül szükséges a diszkrimináció minden formájának - faji, nemzetiségi, nyelvi, vallási és nemre való megkülönböztetés - felszámolása.

meg kell javítani a munkakörülményeket, a rabszolga- és kényszermunkát meg kell szüntetni. az egészségügyi és lakáskörülményeket meg kell javítani. hatékony és átfogó társadalombiztosítási rendszerre van szükség, meg kell szüntetni az analfabetizmust, biztosítani kell a megfelelő közoktatást. a vendégmunkások problémáját meg kell oldani.

fejleszteni kell az államok közötti különbözõ szintû együttmûködést, például a nemzetközi szervezetek útján, a szakszervezetek, az ifjúsági, a nõ-, a vallási és más társadalmi szervezetek, a jogászok, a közgazdászok, a szociológusok és más tudósok között.

bármely ország állampolgárának egyenlõen kell részesülnie a társadalmi haladás áldásaiból, a gazdasági, a társadalmi, a polgári, a kulturális jogokból, amelyeket törvényben kell biztosítani és megfelelõen kell garantálni.

/folyt.köv./

bb. 1. / a békeszeretõ... 12. folyt./rj

együttmûködés a kormányközi és nem-kormányközi szervezetek között

különösen fontos, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket kormány szinten tettek annak érdekében, hogy a különbözõ társadalmi rendszerû államok a békés egymás mellett élés elvét megvalósítsák a nemzetközi kapcsolatokban, és a nem-kormány szinten tett erőfeszítések annak érdekében, hogy megszilárdítsák az enyhülést, előmelyítsék a különbözõ békeerõk együttmûködését, folytatódjanak egyrészt a világméretû kormányközi szervezetek, mint az ENSZ, a regionális szervezetek, mint az afrikai egységsszervezet, az arab Liga, másrészt a nemzetközi nem-kormánysszervezetek együttmûködésének aktivizálásában is.

a nemzetközi szervezetek e két csoportja között az együttmûködés egyik konkrét módja a közvélemény részvétele a világ ügyekben, s ez különösen fontos a különbözõ mozgalmakban és szervezetekben egyesült békeszeretõ erõk objektívan növekvõ szerepének fényében.

a nem-kormánysszervezetek hozzájárulhatnak a kormányközi szervezetek erőfeszítéseivel a legfontosabb nemzetközi politikai problémák, így a nemzetközi konfliktusok megoldásában a biztonsági rendszer kialakításában, a leszerelés támogatásában, a gyarmatosítás és rasszizmus elleni harcban, a gazdasági és a társadalmi fejlődés problémáinak megoldásában, a környezetvédelemben. hozzájárulhatnak a kormányközi szervezetek határozatainak megvalósításához, informálhatják a közvéleményt és kifejezhetik annak támogatását az ENSZ és más nemzetközi szervezetek tevékenységének megnevezett irányvonalai érdekében.

hogy ezeket a feladatokat teljesíthessék, mind a nemzeti, mind a nemzetközi nem-kormánysszervezeteknek közösen tanulmányozniuk kell és meg kell határozniuk a közös érdekeltiségi szférákat és a közös akciókat - különösen az ENSZ-et és annak specializált intézményeit illetõen.

/folyt.köv./

bb. 1. / a békeszeretõ... 13. folyt./rj

chile

a fasiszta puccs chilében ismételtén megmutatta, hogy az imperialisták és a reakciós erők politikája nagy veszélyt jelent azon népekre, amelyek a szabadság, a politikai függetlenség és a társadalmi haladás útját választották. salvador allende, a törvényes népi egység kormányának megdöntése figyelmeztet arra, hogy a nemzetközi monopóliumok, a külső és a belső reakciós erők mindenkor készek az ellentámadásra, beleértve a fegyveres államcsínyt, és arra, hogy katonai diktatúrát hozzanak létre, s véres megtorlásokat alkalmazzanak a nép ellen.

a chilei tapasztalat ismét megmutatta, hogy a demokratikus korszakért, az alapvető emberi jogokért a törvényesség és a rend megszilárdításáért folyó harc, amely a népek akaratán nyugszik, szoros kapcsolatban áll az aktív békepolitikához és a nemzetközi küzdelemben való egyenlő jogú együttműködéshez. a chilei tragédia ismét bizonyítja, hogy az enyhülés és a nemzetközi biztonság meg erősítése ellen fellépő erők azonosak azokkal az erőkkel, amelyek megkísérik fékezni a népek nemzeti függetlenségéért és a társadalmi haladásért folyó küzdelmét.

a chilei néppel való növekvő szolidaritás, a junta terrorja és erőszakos cselekedetei elleni harc, a küzdelem valamennyi demokratikus és hazafi kiszabadításáért. chile valódi újjászületéséért részévé válik az igazságért, a demokráciáért és a békéért folyó egyetemes mozgalomnak. ez a harc valóban világméretűt öltött.

így közelítjük meg közösen a legfontosabb kérdéseket, amelyek a kongresszus résztvevőinek egybehangzó véleménye alapján - ma előtérbe kerülnek. meggyőződésünk, hogy ez a megközelítés jó és cselekvő alapul szolgálhat és kell is hogy szolgáljon minden ember gyümölcsöző és egyeztetett akciójához, aki nemcsak kívánja a békét, hanem a béke érdekében gyakorlati tettekre is készen áll.

az idő nem vár. az olyan nemzetközi kapcsolatok rendszerének megteremtéséhez, amelyben a háború lehetetlenné bizonyul, és amelyben minden nép, minden állam maradéktalanul élvezheti a béke javait, a modern civilizáció és a tudományos-technikai forradalom áldásait - nem elegendő csupán a kormányok törekvése. ez a földön élő valamennyi ember ügye.

az idő nem vár. hisszük, hogy a kongresszus jó alapot teremt. erőteljes ösztönzője lesz valamennyi békeszeretõ mozgalomnak a nemzetközi biztonság és leszerelés, a nemzeti függetlenség, együttműködés és béke érdekében kifejtett erőfeszítései egyesítésének.

az idő nem vár. /mt1/

- 14 -

bb. 2. bőséges karácsonyi szilveszteri ételkészlet - a belkereskedelmi minisztérium tájékoztatása

1 jf/gk/1e/il hgy

1973. december 15.

a karácsonyi és a szilveszteri ételkészlet ellátásáról kért tájékoztatás az mt1 munkatársa a belkereskedelmi minisztériumban. mint a kereskedelem a tavalyinál nagyobb árulapot biztosít és a kínálat választéka is gazdagabb lesz.

a karácsonyi és a szilveszteri ünnepekre húskészítményekből a tavalyinál 10 százalékkal több kerül az üzletekbe. a karácsonyi ünnepek hetében 635 vagon húst hoznak forgalomba, az árú 80 százaléka - az igényeknek megfelelően - sertéshús lesz. sertésfejből bőséges a készlet kocsonyahusból, körömből és bőrké-
ből nagyobb lesz a kínálat a tavalyinál. várhatóan elegendő lesz a virvli, - ez a cikk a téli ünnepeken mindig sláger -, a budapesti értékesítésre váró 28 vagon virsli kielégíti majd az igényeket. a karácsonyi halvásárra is felkészültek, a fővárosban 46 vagon előhalat adnak majd el, de a vidéki városokban is a szokásos mennyiség többszöröse kerül az üzletekbe. / a hal egy részét idény jellegű elárusítóhelyeken lehet megvásárolni. / az átlagos heti baromfi-hús-forgalom 50 százalékkal növekszik az év végén, a baromfi ipar 150 vagonnal több árut szállít a belkereskedelemnek. lehet majd válogatni a vágottcsirkéből, pulykából libából és kacsból. a választék idén bővül az előhúttól „grill”, kidolgozású pulykával.

szaloncukorból 3800 tonnát hoznak forgalomba. karácsonyfa-díszítő édességekből 1 850 vagonnyi van a raktárakban, s ezzel igény szerinti ellátást érnek el.

felkészültek arra, hogy az ünnepi hetekben fellendül a déli-gyümölcs kereslet. narancsból bőséges a kínálat a negyedik negyed-
évben beérkező 12 000 tonnából megfelelő mennyiséget tartalékol-
tak az ünnepekre. banánból a tavalyinál 70 százalékkal több érke-
zik be az év utolsó három hónapjában - összesen 6 000 tonna -,
és így a karácsonyi „banánpiac”, is zavartalan lesz. grapefruit,
datlya is kerül az üzletekbe. citromból biztosítják az igények
kielégítését. a belkereskedelem idén először igyekszik olyan fal-
vakba is eljuttatni a déligyümölcsöt, ahol a korábbi években nem
lehetett narancsot és banánt vásárolni.

/folyt.köv./

- 15 -

bb. 2. bőséges ... 1. folyt./ il

a vásárlók elégedettek lesznek majd a téli alma- és körtekinálat tal - igéri a belkereskedelem decemberben a gyümölcs választék bővítésére 15 vagonnyi szőlő érkezik jugoszláviából, mákból és dióból elegendő jut a háztartásokba.

bőséges az ünnepi ital kínálat is. a boripari vállalatok trösztje által meghirdetett időleges árleszállítás december 31-ig harmincféle italra terjed ki, és egy-két fajta kivételével a pezsgő is olcsóbb ebben az időszakban. kétszáz ezer hektoliterrel több sört küldenek a kerekedelmi és a vendéglátóipari hálózatba a hazai gyárak. az üdítő italokból is gazdag a választék. először hozzák forgalomba a „márka,-italokat, amelyek szőlő alapanyagból készülnek, s ananással ízesített változatot is gyártanak az ünnepekre.

a belkereskedelem nem feledkezik meg azokról sem, akiknek az ünnepek alatt is diétáznuk kell. az országban 540 boltban árúsítanak diabetikus élelmiszereket. diétás gyümölcskonzervekből például karácsonyra kétszer annyit rendelt a kereskedelem, mint egy évvel korábban. a hazai választékot importáruval egészítik ki az ndk-ból diétás kekszet, csokoládét, desszertet és gyümölcskonzerveket hoznak be./mti/

..-

bb. 3. milotai dióból

vid ká/il hgy

1973. december 15.

a híres milotai, illetve szatmári dióból a szokásosnál is jobb volt az idei termés. a falvakban most őszi munkák befejezése után megkezdtek a dió tisztítását, hogy még a karácsonyi ünnepek előtt a piacra kerüljön a dióból. a kölcsesi és fehérgyarmati általános fogyasztási és értékesítési szövetkezetek együttesen 600 mázsa dióbelet vásároltak fel, s ennek a felét már értékesítették./mti/

NA

..-

- 16 -

bb. 4. a galga-völgye élete színesfilmen

vid-gö/mné/e ká hgy

1973. december 15.

a pest megyei népművelési tanácsadó irányításával tevékenykedő goldman györgy stúdió színesfilmet készített a galgamenti községek lakóinak életéről, néprajzáról, a települések történetéről. az 50 perces filmen - raffay annának, a magyar tudományos akadémia néprajzi osztálya rendezőjének irányításával - megörökítették többek között a házépítések módját, koratavasztól őszig a falvak lakóinak életét, a kenyérsütést, a kukoricafosztás munkáját. a stúdióknak ez a 16. filmje, amelyet előreláthatóan januárban mutatnak be először bagon, a galga mente egyik népes községében. a stáb tervei szerint a film folytatásaként megörökítik a galga mente községeinek népszokásait, az ünnepekhez kötődő hagyományait is. /mti/

..-

bb. 5. arborétumot telepítenek a velencei-tó partjára

vid/e ká hgy

1973. december 15.

a velence-tavi fejlesztési koncepciónak megfelelően nagyarányú fásítási program kezdődik a tó partján. a mezőföldi állami erdőgazdaság jövőre 34 hektárnyi terület parosítását kezdi meg a tó déli partján, gárdony határában, s további harminc hektárt fásít a tó székesfehérvári „kapujában, dinnyés környékén. fákkal ültetik be az északi part kopárosait is. ezen a vidéken hatvan hektáron kerülnek majd földbe tavasszal a facsemeték.

a fásítás során a fejér megyében található fa-különlegességek gyűjteményét hozzák létre agárdon, a tó legnagyobb üdülőtelepén. a husz hektáros arborétum tervei készülnek, s előreláthatóan tavasszal megkezdik a telepítést. /mti/

..-

- 17 -

bb. 6. ponyvafedelű fedettuszoda

vid/e kz la

1973. december 15.

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalatnál ki-dolgozták a pvc-vel impregnált, s varrással konfekcionált légtartós ponyvacsnokok gyártási technológiáját. az új módszerrel kialakítottak már mezőgazdasági raktárakat, ki-állítási csarnokot, nemrégiben pedig elkészítették az első fedettuszodai légtartós sátrat.

megrendelője a szentesi tanács, amely már felállítat-ta, s át is adta rendeltetésének a levegővel felfújt uszoda-ujdonságot. a tetszetős, sárga-kék csikos ponyvasátor csak-nem 1 300 négyzetméteres területet fed be. a ponyvaszodát villanyvilágítással, fűtéssel is ellátták: a levegő hőmérsék-lete 20, a vízé 26 celsius fok, így a hideg téli hónapokban is használhatják a sportolók. a tervek szerint a nagyközön-ségnek is rendelkezésére bocsátják majd a különleges fedett-uszodát. az új létesítmény mintegy 9 millió forintba került, ebből a légcsarnok csak mintegy 350 000 forintos kiadást je-lentett. /mti/

- 18 -

bb.7. naponta egymillió forint nyereség

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a 3450 dolgozót foglalkoztató győri graboplast pamutsző-vő és műbörgyárban december második felében már az 1973-as terv teljesítésén dolgoznak. a tervezett 34 millió négyzetméter műbört már elkészítették, és most a félmillió négyzetméter tel-jesítésből csehszlovák megrendelésnek tesznek eleget. az i-dei esztendő minden munkanapján több mint egymillió forin-tos nyereséggel dolgozott a gyár. a beruházási hitel törlesztésé-vel is előrehaladtak. tíz év alatt egy milliárd forintot kell visszafizetniük, ahogyan előrehaladt a beruházás, úgy nőtt fo-lyamatosan a termelés, és így 200 millió forintot már előtörlesz-tésképpen visszafizethettek. a harmadik 100 milliót is kigazdál-kodták és még az idén visszatérítik.

a győri gyár 1974-ben tovább növeli termelését. 36 millió négyzetméter műbör gyártására készülnek fel./mti/

..-

bb.9. a dumaujvárosi kohászok teljesítették éves tervüket

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a dumai vasmű nagyolvasztóművének dolgozói határidő előtt teljesítették 1973. évi tervüket. az idei 700 000 tonnás terv a 2.kohó nagyjavítása, illetve átépítése miatt valamivel a-lacsonyabb volt, mint a múlt évi, de minden arra mutat, hogy az átépítés ellenére az év végéig tulszárnyalják előző évi telje-sítményüket is. az idén elegendő nyersvasal látták el az acél-művet, ezenkívül 39 000 tonna nyersvasat küldtek exportra. az é-vi teljesítés december 31-ig várhatóan meghaladja a 40 000 tonnát. a kohászok egy-egy tonna vasat a korábbinál alacsonyabb kokszfelhasználással gyártottak./mti/

:-

bb.10. kitüntetés

mm/a/hgy

1973. december 15.

surányi miklóst, a budapesti pártbizottság oktatási igazga-tósága szakcsoportvezető tanárát nyugállományba vonulása alkal-mából eredményes munkája elismeréséül a népköztársaság elnöki tanácsa a munka érdemrend arany-fokozatával tüntette ki./mti/

..-

10.00/a

- 19 -

10²⁰g

bb.8. közlekedési balesetek

mm/a/hgy

1973. december 15.

bács-kiskun megyében zsana és kiskunhalas között süli géza 44 éves tsz-tag zsana lakos személygépkocsiját nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, amellyel a jeges uton megcsuszott és az utmenti fának ütközött. a baleset következtében a személygépkocsi vezetője olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás közben meghalt. 42 éves feleségét, utasát súlyos állapotban szállították kórházba.

békés megyében orosháza belterületén süle istván 67 éves fuvaros, helyi lakos lovaskocsival körültekintés nélkül hajtott rá a sínekre és összeütközött a tehervonattal. a baleset következtében süle istván a helyszínen meghalt.

heves megyében lőrinci község belterületén sulyok istván 71 éves nyugdíjas helyi lakos féktávolságon belül figyelmetlenül egy autóbusz elé lépett, amely elütötte. a gyalogos olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt.

fejér megyében sárhatvan község közelében szalai zoltán 27 éves tsz-gépszerelő soponyi lakos az elromlott pótkocsit szabálytalanul javította, miközben a pótkocsi az emelőről ráesett, és olyan súlyosan megsebesítette, hogy a helyszínen meghalt.

az v. kerület bajcsy-zsilinszky ut és istván tér torkolatánál lévő villamosmegállóban weisz sándorné 79 éves nyugdíjas budapesti lakos szabálytalanul haladt át az uttesten és egy 49-es villamos halálra gázolta.

baranyai istván 61 éves nyugdíjas budapesti lakos, szabálytalanul figyelmetlenül haladt át az uttesten a XXI. kerület 11. rákóczi ferenc ut és tanácsház tér kereszteződésében, és egy hév-szerelvény elütötte. baranyai istván életveszélyes sérülést szenvedett, s kórházba szállítás közben a mentőkocsiban meghalt.
/folyt.köv./
10.10/a

- 20 -

103rg

bb.8./ közlekedési.....folyt./-a

ittasan vezette tehergépkocsiját és nem tartotta be a követési távolságot varga balázs 30 éves gépkocsivezető gyáli lakos a xv. kerület rákos ut és szócs áron utca kereszteződésében, s összeütközött egy szabályosan közlekedő tehergépkocsival. a vétlen tehergépkocsi vezetője, pap lászló 24 éves gépkocsivezető rákóczi fávai és utasa, tóth pál 41 éves segédmunkás, tószagi lakos könnyű sérülést szenvedett. ugyancsak könnyen sérült meg a varga balázs által vezetett tehergépkocsi utasa, keresztes kálmán 31 éves segédmunkás, gyáli lakos. a mentők mindhármat kórházba szállították. varga balázs vezetői engedélyét a rendőrség bevonta, és ellene az eljárást megindította./mti/

--

bb.11. különleges vasuti kocsik székesfehérvárról

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a máv székesfehérvári járműjavító üzeme szombaton teljesítette éves tervét. a székesfehérvári üzem a vasuti kocsik javítása mellett különleges szállító járműveket is gyárt. itt készültek az autószállító vagonok, amelyek jelenleg 100 ezer kilométeres próbautjukat futják. a kétszintes vasuti kocsik egyenként hat zsiguli személyautót szállítanak, és budapest-záhony között közlekednek majd.

az idén összesen 400 különleges teherkocsi készült székesfehérváron, többek között kétszintes sertésszállító vagonok és ércszállító vasuti kocsik./mti/

--

bb.12. orvostudományi ülés szombathelyen

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

tudományos ülést rendeztek szombaton a markusovszky kórház balesetsebészeti osztályának 20 éves fennállása alkalmából szombathelyen. a részleg dr.tiborcz sándor főorvos irányításával alakult meg, aki azóta is a 78 ágyas osztály élén áll.

a jubileum alkalmából neves balesetsebészek 21 előadást tartottak a balesetsebészet időszerű kérdéseiről. a vendégek megtekintették a két évtizedes kórházi részleget - és a mozgássérültek szombathelyi sportegyesületének bemutatóját az entzbruder szakközépiskola tornatermébe./mti/

10.20/a

- 21 -

104rg

bb.13. a cukorgyárak közül elsőként sárvárott és kaposvárott fejezték be a feldolgozási időnyt

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

kilencvenegy napos üzemelés után szombaton véget ért az idei cukorrépa-feldolgozási időny a sárvári cukorgyárban. ez volt a rábaparti gyár 78. , s legrövidebb kampánya. 20 500 vagon répából 2 300 vagon cukor készült, a melléktermékekből - a 610 vagon szárított szeletből, továbbá a melaszból - értékes, fehérjedus takarmányt állítanak elő.

befejezték a cukorrépa feldolgozását a kaposvári cukorgyárban is. a gyár körzetéhez tartozó baranya, somogy, tolna és bács-kiskun megyékből 21 200 vagon répát vettek át és dolgoztak fel, amiből mintegy 2450 vagon cukrot állítottak elő. a gyártás befejeztével mindkét üzemben megkezdik a szokásos karbantartást./mti/

--

bb.14. munkásfiatalok országos versmondó versenye

vid/ká/a/hgy

1973. december 14.

valamennyi megyében megkezdődtek az előkészületek a munkásfiatalok 11. országos versmondó versenyére. Jelenleg a megyei döntőket bonyolítják le: szombaton salgótarjánban és szombathelyen rendezték meg az üzemek, gyárak legjobb munkás versmondóinak vetélkedőjét.

a munkásfiatalok versmondó versenyét először 1969-ben bonyolították le a salgótarjáni munkásfiatalok részvételével. a salgótarjáni kezdeményezés 1972-re országos vetélkedővé terebélyesedett. a korábbi védnökökhöz a salgótarjáni öblösüveggyár művelődési házához, valamint az építő-, fa és építőanyagipari dolgozók szakszervezetéhez csatlakozott a szot és a kisz központi bizottsága is. a versenynek a vártnál is nagyobb sikere, magas színvonala megérlelte az elhatározást: a fiatal munkásversmondók találkozóját kétévenként megismétlik.

az országos döntőt a jövő év április 6-án, 7-én és 8-án rendezik meg salgótarjánban. egy-egy megye öt, budapest pedig 15 versmondót nevezhet, így a salgótarjáni döntőnek várhatóan több, mint száz résztvevője lesz, kétszer annyi, mint 1972-ben./mti/

--

11.15/a

- 22 -

12¹⁰g

embargo: 19.00 óráig!

bb.15. újabb kedvezmények a külföldre utazó magyar állampolgárok valutaellátásában

1/sb/a/hgy

1973. december 15.

az idegenforgalom ez évi alakulása kedvező volt. különösen a szocialista országokba irányuló idegenforgalom nőtt, ebben az évben a szocialista országokba kiutazók száma meghaladja az 1 milliót. eredményesek voltak az elmúlt években hozott, utazást könnyítő intézkedések. egyre több külföldi turista keresi fel hazánkat és növekednek idegenforgalmi bevételeink.

a pénzügyminisztérium és a magyar nemzeti bank a külföldre utazók valutaellátásánál az érvényben lévő alapvető rendelkezések megváltoztatása nélkül néhány további, az állampolgárokat kedvezően érintő intézkedést léptet életbe.

a bolgár népköztársaságba, a csehszlovák szocialista köztársaságba, a koreai népi demokratikus köztársaságba, a lengyel népköztársaságba, a mongol népköztársaságba, a német demokratikus köztársaságba, a román szocialista köztársaságba, a szovjetunióba és a vietnami demokratikus köztársaságba utazó turisták személyenként az eddigi évi 6 000 ft. helyett 8 000 ft.-os keretben, a naponkénti 250 ft. helyett 350 ft. értékben vásárolhatnak valutát.

ugyanakkor továbbra is megmarad annak lehetősége, hogy a felsorolt szocialista országokba szolgálati utlevéllel, vagy szolgálati utazásra érvényesített magánjellegű utlevéllel utazók - a hivatalos valutaellátáson kívül - utazásonként 1500.- ft. összeghatárig vásárolhatnak valutát. ennek igénybevétele a jövőben, az eddigiektől eltérően, minden valutakiszolgáltató helyen, - a kiküldő vállalatnak, vagy intézménynek a kiküldetést igazoló levele alapján - lehetőség nyílik. ez az összeg nem terheli az állampolgárok évi 8 000 ft.-os keretét.

/folyt.köv./

11.45/a

- 23 -

12¹⁰g

bb.15./Ujabb....1.folyt./-a

a fent említett országokba gépjárművel utazók üzemanyag- költségeire megállapított normák megszűnnek, és a gépjármű tulajdonosok igényüknek megfelelően vásárolhatnak a jogcímen devizát. ez az összeg ugyancsak nem terheli az évi 8 000 ft.-os keretet.

a szóbanforgó szocialista országokba utazóknak további kedvezményt jelent az az intézkedés, amely szerint a szervezett társasutazásban résztvevők eddigi 1 000- ft.-os behozatali vámmentes kerete - az egyéni turistakénozh hasonlóan - 4 000 ft-ra emelkedik.

a jugoszláviába turistautlevéllel utazók valutaellátási rendje és mértéke változatlan, azaz továbbra is évenként 3 300.- ft értékű valutát vásárolhatnak. ugyanakkor a látogató utlevéllel kiutazók valutaellátása 300.- ft-ra emelkedik.

a tőkés országokba utazó turisták valutaellátásának rendje és mértéke nem változik. a gépjárművel utazók üzemanyagköltség címén a jövőben is igényelhetnek devizát, azonban a 10 százalékos alapilletéken felül felszámított 30 százalékos többletilleték 20 százalékra csökken. a látogató utlevéllel utazók az eddigi 150.- ft helyett 300. ft.-nak megfelelő konvertibilis valutát kaphatnak az utazás során felmerülő apróbb kiadásaik fedezésére.

az ismertetett rendelkezések 1974. január 1-vel lépnek életbe, és azoknál az utasoknál kerülnek alkalmazásra, akik január elsejét követően igényelnek valutát. a 4 000 ft.-os vámmentes keretet azok a szervezett csoportos utazáson résztvevők vehetik igénybe, akik a szocialista országokból január 1-én, vagy azt követően térnek vissza.

a valutaellátással összefüggő kérdésekről a valutakiszolgáltató helyek adnak bővebb tájékoztatást./ mt1/

11.50/a

12¹⁰g

- 24 -

bb.16. hatvan éves iskola

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

fennállásának hatvanadik évfordulóját ünnepli szombathelyen a peremkerületi, kámonai általános iskola. ebből az alkalomból szombaton jubileumi ünnepség kezdődött, ünnepi műsorral emlékeztek meg az elmúlt hat évtizedről és kiállítás is rendeztek. az ünnepségen közölték: a következő évben felújítják, bővítik, korszerűsítik az iskolát./mt1/

-.-

bb.17. bors ferenc

gg/a/hgy

1973. december 15.

a mokép igazgatója életének 51. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. a művelődésügyi minisztérium saját halottjának tekintti. temetéséről később intézkednek. /mt1/

-.-

bb.18. szabadidő kiállítás nyílt győrött

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

Szombaton délelőtt győrött, a petőfi sándor ifjúsági háiban szakács ferenc, a kisz győr-sopron megyei bizottságának első titkára megnyitotta a szakmunkástanulók megyei szabadidő kiállítását. a kiállítás 13 iskolában és intézetben működő szabadidős szakkörök tagjainak mintegy 150 alkotását: dísz tárgyakat, festményeket, rézmetszeteket, plaketteket, fotókat, stb. mutatja be. /mt1/

-.-

12.00/a

12²⁰g

- 25 -

bb.19. dózsa szobrot avattak mezoturon

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

mezoturon ünnepségsorozattal emlékeztek meg dózsa györgy születésének 500 éves évfordulójáról. a rendezvények befejezésként szombaton emlékünnepséget rendeztek a szabadság téren, ahol annak idején dózsa györgy harcosokat gyűjtött zászlajja alá. fodor mihály, a város országgyűlési képviselője mondott beszédet, majd leleplezte dózsa györgy életnagyságu bronz szobrát, marton lászló szobrászművész alkotását. a város kiállító csarnokában marton lászló szobrászművész alkotásaiból rendezett tárlatot nyitottak, míg a művelődési házban dózsa györgy unokái címmel nyílt fotókiállítás. /mti/

--

bb.20. nevelési tanácsadó és pedagógus továbbképző intézet szolnokon

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a szolnok megyei tanács határozata értelmében megyei nevelési tanácsadó és pedagógus továbbképző intézetet hoztak létre szolnokon. a két intézmény célja hatékonyabban előmozdítani az oktatáspolitikai határozatok végrehajtását, a nevelési munka színvonalának emelését. az új intézmények január 1-én kezdik meg működésüket. /mti/

--

bb.21. kitüntetés

k/ol/fk/a/hgy

1973. december 15.

a népköztársaság elnöki tanácsa német tibort, a könnyűipari gépgyártó vállalat/kaev/egri lakatosárugyárának igazgatóját több évtizedes eredményes munkája elismeréséül nyugdíjállományba vonulása alkalmából a munka érdemrend aranyfokozata kitüntetésben részesítette. a kitüntetést szombaton dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes adta át. /mti/

--

12.10/a

12¹⁰g

- 26 -

bb.22. emlék-kiállítás a motoros-repülésről

i/sb/mm/a/hgy

1973. december 15.

a közlekedési muzeumban szombaton délelőtt kamara-kiállítás nyílt abból az alkalomból, hogy 70 évvel ezelőtt kezdődött meg a motoros repülés. 1903. december 17-én emelkedett a levegőbe a világon elsőként az amerikai wright-testvérek motoros repülőgépe. az első felszálláskor 12 másodpercig tartózkodtak a levegőben, de a negyedik nekifutás után már, „hosszabb”, 59 másodperces repülési időt érttek el. a muzeum az amerikából kért egykori rajzdokumentumok alapján elkészítette a wright-testvérek motoros repülőgépének modelljét, amelyet most mutat be először a látogatóknak. a január 1-ig nyitvatartó kiállítás két vasárnap - december 16-án és 23-án - délelőtt 11 órakor repüléstörténeti filmeket vetítenek az érdeklődőknek. /mti/

--

bb.23. karvastagságu jégcsapok a telkibányai, jegesbarlangban,

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

borsod megye egyik természeti ritkasága a telkibánya szomszédságában fekvő ugynevezett, jegesbarlang,, onnan kapta nevét, hogy ott a legforróbb kánikulai melegben is fagypont alatt marad a hőmérséklet. a mintegy ötven méter hosszú természetes sziklaüreg egy nagyobb és mélyebben fekvő barlangrendszerrel áll összeköttetésben, s a sziklarepedéseken átáramló levegő megakadályozza a belső hőmérséklet felmelegedését. a sziklaüreg hőmérséklete most télen a környezetnél nyolc-tíz fokkal alacsonyabb. a nappali enyhülés következtében megolvadó hó a hajszálrepedéseken leszivárog, s a sziklafalon megfagy. milliónyi jégkristály borítja jelenleg a barlang falát, s karvastagságu, csaknem fél méteres jégcsapok képződtek. a hófahérben szikrázó, jegesbarlangban,, egyébként tavaszi telepítéshez facsemetéket tárolnak. /mti/

--

12.30/a

12³⁰g

- 27 -

bb.24. a budapesti közlekedési vállalat

fk/a/hgy

1973. december 15.

értesíti az utazóközönséget, hogy december 17-től 21-ig naponta 8.30 órától 13.30 óráig a krisztina köruton a hajnóczy utca - attila körút között vágányjavítási munkát végez. a munkák ideje alatt déli pályaudvar - moszkva tér között - villamos viteldíjjal - autóbuszokat közlekedtet.
/mti/

--

felhasználható: 17.00 ó után!

bb.25. emlékűnnepség az eszperantó nyelv megalkotójának tiszteletére pécsen

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

pécsen emlékűnnepséget rendeztek szombaton dr. ludwig zamenhof lengyel szemorvos, az eszperantó megalkotója születésének évfordulóján. a megemlékezést követően a nemzetközi nyelv legifjabb barátai - utörő lányok és fiúk - adtak eszperantó nyelvű műsort. ez alkalommal került sor az eszperantó könyv hagyományos ünnepeire is: kiállítás és vásárt rendeztek eszperantó nyelvű könyvekből.

hatvan éves a munkás eszperantó: a szervezett magyar munkások 1913-ban alakították meg saját eszperantó társaságukat, amely a horthy-rendszer nehéz éveiben sok helyütt feldőszerve volt az illegális mozgalomnak. a pécsi ünnepeken megemlékeztek arról, hogy a mecsekaljai iparvárosban elsőként alakult meg a hungarlanda esperantista societó laborista szekciója. néhányan még élnek - és részt vettek az ünnepeken azok közül, akik tagjai voltak az eszperantista munkások társaságának. az emlékűnnepség után a pécsi eszperantisták - a komlói és a mohácsi küldöttekkel együtt - megkoszorúzták az eszperantó parkban álló zamenhof-emlékművet. /mti/

--

12.35/a

- 28 -

1300g

felhasználható: 14.00 ó után!

bb.26. átadták a kisz kb vándorzászlaját a makói kereskedelmi szakközépiskola kisz szervezetének

vid/ká/a/hgy

1973. decemer 15.

a makói kereskedelmi szakközépiskola kisz szervezete elnyerte a kisz központi bizottságának vándorzászlaját. a kitüntetést szombaton a makói józsef attila művelődési házban szűcs istvánné a kisz kb titkára adta át. az ünnepeken megemlékeztek az iskola fennállásának ötvenedik évfordulójáról is. a szakközépiskolában egyidejűleg megnyílt az öt évtized történetét szemléltető dokumentumkiállítás. /mti/

--

felhasználható: 17.00 ó után!

bb.27. kilenc nyelven énekelnek - jubilál a nemzetközi hírű pécsi kamarakórus

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

hazánk egyik híres, külföldön is ismert és elismert énekkara - a pécsi nevelők háza kamarakórusa - alapításának 15.évfordulóját ünnepli. a jubileum alkalmából szombaton kiállításon mutatták be az együttes másfél évtizedes történetét, majd diszhangversenyt tartottak, amelyen a kórus két karnagya - dobos lászló zeneiskolai igazgató és tillai aurél főiskolai docens vezényelt. a pécsi kórus fennállása alatt összesen 227 énekkari művet szolgáltattott meg, mégpedig kilenc nyelven. 1972-ben elnyerte a „diplomás fesztiválkórus”, mihősítést, s a művelődésügyi minisztérium négy alkalommal tüntette ki a „kiváló együttes”, címmel. a pécsi dalosok több nemzetközi kórusfesztiválon szerepeltek nagy sikerrel. így például 1970-ben elnyerték az irországi cork városban rendezett nemzetközi kórusverseny nagydíját, a nevelők háza énekkara rendezte meg 1964 óta minden második évben az országos kamarakórus fesztivált. /mti/

--

12.45/a

- 29 -

Tóth

bb.29. elhunyt vég zoltánné elvtársnő,

a/zs/hgy

1973. december 15.

a párt-és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése december 21.-én pénteken 15 órakor lesz a rákoskeresztúri új-köztemetőben.

mszmp vi. ker. bizottság
mszmp viii. ker. bizottsága

/mti/

--

bb.30. magyar-algériai tárgyalások

k/sb/gg/a/hgy

1973. december 15.

a magyar-algériai gazdasági együttműködési vegyesbizottság ülésén létrejött megállapodás értelmében a két ország közötti áruforgalom bővítése, a vállalatok közötti kapcsolatok fejlesztése érdekében december 11-15 között algériai bevásárló delegáció folytatott tárgyalásokat Magyarországon Abdelaziz Manamani algériai kereskedelmi minisztériumi államtitkár vezetésével. a küldöttségben részt vettek a kereskedelmi minisztérium vezető tisztviselői és a különféle algériai állami importvállalatok képviselői.

Abdelaziz Manamani államtitkár a külkereskedelmi minisztériumban megbeszéléseket folytatott Veress Péter külkereskedelmi miniszterhelyettesel a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok bővítéséről. az algériai delegáció vezetőjét fogadta Dr. Biró József külkereskedelmi miniszter, valamint Dr. Juhász Zoltán belkereskedelmi miniszterhelyettes.

a delegáció tagjai számos külkereskedelmi vállalattal vettek fel a kapcsolatot, s több üzemlátogatásra is sor került. a tárgyalások alapján megállapodtak abban, hogy 1974. februárjában magyar piackutató delegáció utazik Algériába, újabb fogyasztási cikkek felkutatása, illetve vásárlása céljából.

az algériai küldöttség szombaton elutazott Budapestről.

/mti/

--

12.50/a

- 30 -

101341

felhasználható: 19.00 ó után!

bb.28. kitüntetett táncgyűttesek fóruma Kapuvárott

vid/ká-/a/hgy

1973. december 15.

Szombatoneste Kapuvárott a rába művelődési házban rendezték meg a Győr-Sopron megyei kiváló táncgyűttesek fórumát. a fórumon a Győri Rába, a Szanyi Bokréta és a Kapuvári Népi Együttes vett részt. az ünnepi műsorban „Magyar képeskönyv” címmel a magyar tájak jellegzetes táncait mutatták be. /mti/

--

bb.31. Bacsoni Jenő,

k/sb/gg/a/hgy

1973. december 15.

Külkereskedelmi államtitkár Szombaton hazaérkezett Berlinből, ahol tárgyalásokat folytatott Magyarország és az NDK közötti kereskedelem időszerű kérdéseiről. /mti/

--

bb.32. Herbst Rudolf fotóművész kiállítása Salgótarjában

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a Salgótarjáni Fotógalériában Szombaton megnyílt Herbst Rudolf fotóművész kiállítása. a tárlaton negyven fekete-fehér művész-és sportfotót, tájképet állítottak ki. /mti/

--

bb.33. új kiállítás nyílt a Műcsarnokban

t/zsu/gg/h1/a/hgy

1973. december 15.

Szombaton a Műcsarnokban megnyílt a XIII. kerületi képző-és iparművészek nagyszabású tárlata. a XIII. kerületi tanács, a hazafias népfőnt és a kiállítási intézmények által rendezett tárlatot Dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg. az öt teremben elhelyezett kiállítási anyag január 13-ig tekinthető meg. /mti/

--

13.05/a

- 31 -

101341

bb 34. embargó: 19 óráig!

banglades népi köztársaság

/gi hi hgy

1973. december 15.

nemzeti ünnepe alkalmából losonczi pál, az elnöki tanács elnöke, ke abu köztársasági elnököt, fock jenő, a minisztertanács elnöke, mudzsibur rahman sejk miniszterelnököt köszöntötte táviratban. puja frigyas külügyminiszter dr. kamal bangladesi külügyminiszternek küldött üdvözlő táviratot. /mti/

Szajed csaudhuri
husszain

--

bb 35. művészpár kiállítása tokajban (felhasználható 18' utra!)

vid/ká gi hgy

1973. december 15.

a tokaji zilahy györgy művészetbarátok körének „tokaji tél”, című rendezvénysorozata keretében a nagyközségi művelődési otthonában szombaton megnyílt ágotha margit és rékassy csaba grafikusművész kiállítása. a művészpár több mint ötven művet állított ki. ágotha margit fa- és linoleum metszetekkel, rékassy csaba rézkarcokkal és fametszetekkel szerepelt. /mti/

--

bb 36. puska nélküli vadászat tolnában

vid/ká gi hgy

1973. december 15.

száznál több vadász, puska nélküli vadászata kezdődött szombaton reggel tolna megye mezőföldi részén. a tengelici petőfi vadásztársaság tagjai élő nyulakat fognak be hálókál négy napon át. több évig kimélték vadnyul állományukat, így az szépen szaporodott, s most gazdag zsákmányra számíthatnak. úgy tervezik, hogy export céljaira 600-700 mezei nyulát fognak be. a hálós vadászat jelentős jövedelemhez juttatja a vadásztársaságot, hiszen nyulanként körülbelül 350 forintot kapnak. /mti/

--

- 32 -

bb.37. losonczi pál,

mm/p hi hgy

1973. december 15.

az elnöki tanács elnöke, fock jenő, a minisztertanács elnöke, apró Antal az országgyűlés elnöke és puja frigyas külügyminiszter fogadta madhat ibrahim jumma-t, az iraki köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövétét, aki a közeljövőben végleg elutazik magyarországról. /mti/

--

bb.38. időjárásjelentés

p hgy

1973. december 15.

a meteorológiai intézet jelentéi december 15-én 12.00 órakor

üjből csökken a hőmérséklet

az óceáni levegő enyhébb hulláma átvonulóban van európa térsége felett. sokfelé okozott havazást, havasesőt. közép-nyugat- és dél-európa térségében átmenetileg 1-3, norvégia és nyugat-franciaország térségében 4, jugoszlávia északi részén helyenként 8 fokkal emelte a hőmérsékletet az évszaknak megfelelő értékek fölé. az enyhe levegő nyomába azonban ma reggel hidegebb lépett kontinensünk nyugati partvidékére és az érkezésével járó hőzapok, az erősebb éjszakai lehűlés lesz majd a jellemzője a kárpát-medence időjárásának is a következő 36 órában.

hazánkban pénteken havazásokkal, esővel, pécs fölé zivatarral érkezett a z enyhe levegő. a hőmérséklet koradélután a keleti ország-részben általában 2-4, a duna-tisza közén 3-6, a dunántúlon 5-7 fok-ra emelkedett, ma hajnalban az északkeleti megyékben -2, -5, az ország többi részén plusz 1, -2 fokra süllyedt. a kezdetben hó, később havaeső, helyenként eső alakjában hulló csapadék mennyisége /szeszélyes területi eloszlásban/ általában 1-9 mm között volt, csak a déli részeken mértek 10-18, baján 21 és pécsen 23 mm-t. az ország jelentős része felett felszakadozott a felhőzet, a nap 1-5 óráig át sütött. csak a déli és az északkeleti részeken maradt borult az ég. szombaton délelőtt általában erősen felhős volt az ég, egy-két helyről átfutó havazást jelentettek. az élénk, helyenként erős lökésekkel tarkított északnyugati szél itt-ott hófúvást okozott. 11 órakor a hőmérséklet országsszerte fagyponthoz közel volt. kékestetőn változatlanul 36 cm volt a hóréteg vastagsága, -8 fok hideg mellett.

/folyt köv. /
13.00/p

-33-

bb.41. tanácskoztak a mecseki szénbányák szocialista brigád-
vezetői

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a csaknem tízezer dolgozót tömörítő mecseki szénbányák szocialista brigádok vezetői szombaton tartották hagyományos évvégi tanácskozásukat pécsen, a puskin művelődési házban. az eseményen résztvevő Czégény József, a baranya megyei pártbizottság titkára. az írásbeli beszámoló megállapította, hogy a szocialista brigádmozgalom 15. valamint a pécsi és a komlói szénbányászati trösztök egyesítésének 10. évfordulója alkalmából kezdeményezett munka verseny eredményes volt. a kollektívák többsége megfelelt a velük szemben támasztott követelményeknek. a brigádok részét vállaltak a ,, egy napot pécsért,, a ,, 10 óra komlóért,, mozgalomból, valamint az óvoda-akcióból és sikeresek voltak kommunista szombatok is. vállalati szinten a társadalmi munka meghaladta a 125 000 órát.

a tanácskozáson őszintén feltárták a hiányosságokat is. szóvá tették például, hogy romlott a termelékenységi mutató, amihez hozzájárult az is, hogy a műszaki fejlesztési feladatokat és az attól várt hatékonyság növelést nem valósították meg. a központi és a vállalati bérfejlesztés csak enyhítette, de nem oldotta meg a munkaerő gondokat. figyelmeztető jelenség, hogy a baleseti helyzet az elmúlt évhez viszonyítva romlott, és nem szerepel megfelelő súllyal a szocialista brigádok értékelésénél sem.

pozsgay károly igazgatóhelyettes elmondotta, hogy az év utolsó hónapjában kibontakozott termelési lendületet át kell vinni az új esztendőre. ez feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a mecseki szénbányáktól 1974-ben várt 3.220 000 tonna fűtőanyagot produkálják. a terv teljesítéséhez kérte a szocialista brigádok támogatását, a munka verseny körültekintőbb szervezését.

a tanácskozáson a legjobb szocialista kollektívák ki-
tüntetésben, jutalomban részesültek. /mti/

13.40/a

- 36 -

bb.42. tökéletesített berendezésekkel ismét megkezdték a
termelést a halimba iii. bauxitbányában

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

szombaton ismét megkezdődött a termelés hazánk legfiatalabb és egyben legkorszerűbb bauxitbányájában, a halimba iii-ban a szeptemberben átadott új létesítményben a próbüzemet követően leálltak a gépek, berendezések, hogy a tapasztalatok alapján tökéletesítsék a technológiát.

szepeshegyi istvának, a bakonyi bauxitbányák műszaki igazgatóhelyettesének tájékoztatása szerint a próbüzem három hónapja egyértelműen bizonyítja a kiemelt nagyberuházás sikeres megvalósítását. a termelés és a szállítás január 1-ig bezárólag fokozatosan az új központi aknához csoportosul. a szállítószalagokat már átállították. a tapasztalatok szerint a föld alatt kialakított 12 000 méter hosszúságú járatok tervezése és kivitelezése egyaránt kiváló, s a jelenlegi technológián túl lehetőséget ad a későbbi korszerűsítésre, új gépek, berendezések alkalmazására. jó megoldás a központi bunker is, amely földalatti szállítási csomópontként összegyűjti és felszínre irányítja a bauxitot.

az összességükben jó eredmények mellett azonban problémák is akadtak. a tervezés hiányosságának tudható, hogy a csilléket irányító automata rendszerbe beépített érzékelők nem megfelelőek, erre a célra nem alkalmasak. a 32. darab érzékelőt már le szerelték és kicserélték. gondot okozott az akna vezérlécek túrésbeállítása is. ezek a hibák azonban nem gyakoribbak és nem súlyosabbak mint amennyi a próbüzemelés során előfordulhat, s nem hátráltatják a halimba iii-at abban, hogy a következő évben a tervezett 450 000 tonna bauxitot felszínre juttassa. /mti/

13.45/a

- 37 -

bb.43. újjáválasztották az országos ügyvédi tanácsot

t/tf/gg/h1/a/hgy

1973. december 15.

a hároméves mandátummal működő ügyvédi kamarák újjá-
választását követően szombaton tartotta alakuló teljes ülését
az országos ügyvédi tanács. megjelent és felszólalt az ülésen
dr. borics gyula, az mszmp központi bizottsága közigazgatá-
si és adminisztratív osztályának alosztályvezetője és dr.
szilbereky jeno igazságügyminiszterhelyettes. az alakuló teljes
ülésen megválasztották az országos ügyvédi tanács elnökségét
és tisztségviselőit. elnöké dr. kárpáti lászló budapesti ügy-
védet, elnökhelyettesekké dr. bolgár györgy, dr. röder edit bu-
dapesti és dr. takács ádám zalaegerszegi ügyvédet, titkárrá dr.
udvardi miklós budapesti ügyvédet választották. /mt1/

bb.44. koszorúzás petőfi sándor kiskőrösi szülőházánál

vid/p ká hgy

1973. december 15.

a petőfi -emlékévé jelentős eseményre került sor szombaton
a költő szülővárosában, kiskőrösön. a béke világtanács és az orszá-
gos béketanács képviselői tisztelegtek petőfi sándor emléke előtt.
kiskőrös zászlódiszben fogadta a nemzetközi és a magyar békeharc
vezető szerveinek küldöttjeit. a városi tanácsházán oláh pál tanács-
elnök a városi pártbizottság és a helyi népfrontbizottság vezetői-
vel együtt köszöntötte a békeharcosokat, akik ezt követően megko-
szorúzták a költő szülőházán elhelyezett emléktáblát.

a béke világtanács koszorúját dr. nagy gábor, a bvt magyar
titkára, dr. káldy zoltán evangélikus püspök, a bvt tagja és hubai
miklós író, a bvt tagja helyezte el. az országos béketanács képvil-
seletében sebestyén nándorné főtitkár, a bvt tagja és farkas jó-
zsef, az országos béketanács tagja, a bács- kiskun megyei nép-
frontbizottság titkára koszorúzott. /mt1/

bb.45. mátrafüreden épül fel az ország legnagyobb szövetkezeti
szállodája

vid/p ká hgy

1973. december 15.

mátrafüreden szombaton szurdi istván belkereskedelmi minisz-
ter, gyöngyös város országgyűlési képviselője elhelyezte az új
szálloda alapkövét és azt az alapító okmányt, amelyet a szálloda
építésében együttműködő szervek vezetői irtak alá. az ünnepélyes
alapkőletételnél ott volt többek között dr. molnár frigyes a szö-
vosz elnöke, lestán pál a coopturist vezérigazgatója, fekete györ-
endre a heves megyei tanács elnöke és berényi józsef gyöngyös ta-
nácselnöke. /folyt köv ./

14.10/p

-38-

bb.45. mátrafüreden.....folyt /p

a mátra-bükk üdülőtérület fejlesztési programjának fontos ré-
sze a mátrafüredi szálló. az új szálloda a gyöngyösi általános fo-
gyasztási és értékesítő szövetkezet kezdeményezésére és jelentős
anyagilag hozzájárulásával, több szerv közös vállalkozása alapján
épül fel. a hét szintes impozáns épület az ország legnagyobb szö-
vetkezeti szállodája lesz. 96 kétágyas szoba kap benne helyet, vala-
mennyi fürdőszobával. egy szinten turista szobákat képeznek ki. az
új szálloda a tervek szerint 1975-ben fogadja az első vendégeket.
/mt1/

bb.46. hivatalos lottó-nyeremények

gg/p hgy

1973. december 15.

az 50. játékhéten öt találatos lottószelvény nem volt. az egyes
osztályokra jutó nyereményösszegek a nyereményilleték levonása után
a következők: négy találatos szelvény 48 darab van, a nyeremény e-
gyenként 98,849 forint, három találatos szelvény 4,578 darab van,
ezekre 518 forintot fizetnek, a kéttalálatosok darabszáma 143,330
és 20 forintot fizetnek. /mt1/

bb.47. jövőre az ország nagyüzemi kukorica vetésterületének
több mint egynegyedét cps rendszerrel művelik - befejezték a
szerződésköttést

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a nagyigmándi cps központ szakemberei szombaton befe-
jezték a jövő évi szerződések köttését. a bábolnai mezőgazdasá-
gi kombinátban kidolgozott iparszerű termelési rendszer újabb
területeket hódít meg. az idei 126 000 hektár helyett jövőre
már 226 000 hektáron művelik ilyen módon a kukoricát. ez azt
jelenti, hogy négy év alatt csaknem nyolcszorosára növekedett
a cps földek területe és az ország nagyüzemi kukorica vetés-
területének több mint egynegyedét foglalják majd el. jövőre
már valamennyi megyére kiterjed a cps hálózata. a mintegy 70
új taggal 150-re emelkedett a taggazdaságok száma.

a cps rendszer a termelés minden feltételét biztosítja a
taggazdaságok számára - és garantálja, hogy az előírt techno-
lógia megtartása esetén 10 év alatt megkettőszerezik az előző öt-
éves átlagtermést. az idei szerződésköttések új vonása, hogy a
gabona mellett más növények - cukorrépa, napraforgó, szójabab,
- termelését is bevonják a rendszerbe. bebizonyosodott ugyanis,
hogy egy cps gépegység/ egy traktor, egy vetőgép, egy kombájn,
és a munkagépek/ a 790 hektár kukorica mellett még csaknem ezer
hektár művelését tudja zavartalanul ellátni. /mt1/

14.30/a

-39-

bb.48. megnyitották az új „algyői üzem, gázcsapjait, -
másfélmillió köbméter földgáz az első napon

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a szegedi szénhidrogén medencében 270 millió forintos berendezéssel elkészült gázfeldolgozó üzem próbái szombaton fontos szakaszhoz érkeztek: a technológiai berendezéseket terheléssel is kipróbálták. ez azt jelenti, hogy a szénhidrogén medence kutjainak egy részéből - a tiszta és a maros vize alatt is átvezető csőhálózatot át - az új üzembe bocsátották a földgázt. ott, a feldolgozó rendeltetése szerint - megtisztítják a szennyeződéstől, leválasztják a minimális mennyiségű víztartalmat, s a gázolint. a tiszta gázt végül felhasználásra készen tehát az üzemek, háztartások fűtőberendezéseiben tüzelésre alkalmas állapotban engedik az országos távvezeték rendszerbe.

a szombati főpróbán tehát először nyíltak meg az ország energiaellátását jelentősen segítő üzem gázcsapjai tolózárai. az első napi eredmény mintegy másfélmillió köbméter földgáz, ami az év végéig fokozatosan napi három millió köbméterre növekszik. teljes üzemmel napi négy millió köbméter gázt szolgáltat majd, akkor - a többi algyői üzemmel együtt - napi tízmillió köbméter földgázt továbbítanak a szegedi szénhidrogén medencéből. /mti/

--

bb.49. a kecskeméti színház zomborban

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

a kecskeméti katona józsef színház társulatának egy csoportja szombaton zomborba utazott, ahol kertész ákos „névnap, című komédiáját mutatják be két alkalommal, a színház jászai-díjas igazgatójának, miszlai istvánnak rendezésében. viszonzásul rövidesen kecskemétre látogat a zombori népszínház társulata. /mti/

--

14.45/a

- 40 -

bb.50. megkoszorúzták kodály zoltán és kacsóh pongrác kecskeméti emléktábláját

vid/ká/a/hgy

1973. december 15.

kodály zoltán születésének 91. évfordulója alkalmából szombaton a zeneköltőre emlékeztek szülővárosában, kecskeméten: megkoszorúzták kodály zoltánnak a vasutállomás épületén elhelyezett emléktábláját. itt állt egykor az az épület, amelyben kodály zoltán született. a megemlékezésen a kecskeméti kodály zoltán ének-zenei általános iskola és gimnázium kórusa kodály-műveket adott elő.

ugyancsak szombaton a kecskeméti katona józsef társaság kacsóh pongrácra emlékezett, születésének 100. évfordulóján. a zeneszerző három évig az alföldi városban élt és alkotott. a társaság koszorút helyezett el kacsóh pongrác emléktáblájánál, amely egykori nagykőrösi utcai lakását jelöli. /mti/

--

bb. 51. a társadalmi szemle decemberi száma a központi bizottság üléséről

hi/e/hgy

1973. december 15.

a párt központi bizottsága november 28-1 ülésén megvitatatta és elfogadta a tavaly novemberi kb-határozat végrehajtásáról szóló jelentést. ezzel az első napirendi ponttal foglalkozik részletesen a társadalmi szemle vezető helyen közölt szerkesztőségi cikke, amelynek címe: „egy év mérlege a x. kongresszus határozatainak valóra váltásában,„

kádár jános elvtársnak a 25. évfordulóját ünneplő párt-történeti intézethez írt köszöntő levelét közli a folyóirat, s egyben ismerteti az intézetben rendezett tudományos ülés-szak tanácskozását, amely a munkásmozgalom-történetírás helyzetét tárgyalta meg.

a békeszerető erők moszkvai világkongresszusáról dr. berecz jános számol be a folyóirat hasábjain, timmer józsef pedig a várnai szakszervezeti világkongresszus lényeges új vonásaira mutat rá. dr. hidas gábor hosszabb tanulmánya a kínai vezetők nagyhatalmi, hegemonista törekvéseinek okait, s e politika ideológiai „megalapozásának,„ fő összetevőit elemzi. a közel-keleti fejlemények hátterét rajzolja meg rudnyánszky istván a folyóirat nemzetközi rovatában. /folyt.köv./

- 41 -

bb. 51. /a társadalmi szemle...folyt./e

a tanácsok pártirányításával foglalkozik varga péter cikke, kőszegi frigyos pedig nógrád megyei pártvezetőkkel készített interjút a párttagság eszmei-politikai neveléséről és cselakvési egységéről. időszéri ideológiai kérdést tárgyal szabó imre cikke, amely a szükségletek és a forrásalom viszonyának kérdéséhez szól hozzá.

a szemle rovatban üzemi-vállalati tapasztalatokról olvashatunk két érdekes írást. bartók nagy andrás „foltozgatás, helyett komplex szervezést! címmel a telefontyár üzemszervezési tapasztalatairól ír, czinzek miklós pedig azt vizsgálja a vas megyei állami építőipari vállalat példáján, miért idegenkednek sokszor a dolgozók az újtol.

füleki józsef a most megindult „közművelődés, című rovatban részletes összefoglalót ad a népművelés hasábjain befolyt több mint egyeztetendő vitáról. /mti/

---

bb. 52. szélvihar, dörgés, hózápor baranyában és tolnában -
vizellátási gondok pécsen

szombatra virradóan, hajnali két és három óra között hatalmas erejű vihar tombolt baranya és tolna megye területén. dörgött, villámlott, hózápor zudult a tájra. az időjárás hirtelen fordulata komoly gondot okozott a déldunántúli áramszolgáltató vállalatnak. többhelyütt elszakadtak a vezetékek, zárlat keletkezett.

energiaellátási zavar miatt a pécsi vízmű negyven kutja nem működött szombaton reggel. a városi vizellátás területének körülbelül egyharmadán szünetelt a szolgáltatás. a dédász műszaki egységei teljes erővel dolgoznak a hibák elhárításán.

a hóvihar nem kimélte a postai vezetékhálózatot sem. bátaszék, mohács, pécs, szigetvár, siklós térségében a légvezetékekre nagymennyiségű hó tapadt, majd később jéggé vált és az összeköttetések megszakadtak. pécs és siklós között szombaton délre megjavították a vezetéket, pécs és villány, valamint pécs-bátaszék, pécs-bóly területeken tömeges huzalszakadás és oszloptörés is volt. a posta több mint félszáz dolgozója tevékenykedik az üzemszavar elhárításán. a javítási munkák még vasárnap is folytatódnak. /mti/

16.12/e

-42-

101635

bb. 53. hollai imre külügyminiszterhelyettes

mm/e hi hgy

1973. december 15.

szombaton délután hazaérkezett new yorkból, ahol részt vett az ensz-közgyűlés 28. ülészakájának munkájában. /mti/

---

bb. 54. magyar-ausztráliai külkereskedelmi tárgyalások

k sb/gg/e hgy

1973. december 15.

december 11-15-e között budapesten tartózkodott g. warwick smith nagykövet, ausztrália kormányának kereskedelmi különmegbízottja. a nagykövet a külkereskedelmi minisztériumban tárgyalásokat folytatott az új magyar-ausztráliai hosszulejárati megállapodás megkötéséről és az ausztráliai külkereskedelmi miniszter várható jövő évi magyarországi látogatásáról. g. warwick smith nagykövetet fogadta dr. biró józsef külkereskedelmi miniszter és madas andrás, mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes. /mti/

Vdr.

---

bb. 55. a dolgozók gyorsíró- és gépiróversenyének eredménye

t bc/gk/e la

1973. december 15.

az országos gyorsíró és gépiró versenybizottság szombaton a külkereskedelmi főiskolán hirdette ki a dolgozók idei gyorsíró- és gépiróversenyének eredményét.

a gyorsíróverseny résztvevőinek ötperces diktátumot kellett áttenniük folyóírásba.

a percenként 450 szótagos sebességű, valamint a 400 szótagos versenyfok győztese dr. baczony lászló, a magyar távirati iroda főmunkatársa, második helyezett fenyvesi mária /mti/, harmadik dr. kiss károly /hírlapkiadó vállalat/.

a többi gyorsírási versenyfok győztesei: 350: soós lászló /kgm műszaki tudományos tájékoztató intézet/, 300: tóth ferenc /mti/, 250: fazekas józsefné /hódmezővásárhelyi városi tanács/, 220: béla mária /magyar viscosagyár/, 200: orbán jolán /egri alpári gyula közgazdasági szakközépiskola/, 180: radnóti adél /szekszárdi gépiró és gyorsíró iskola/.

/folyt.köv./
16.15/e

- 43 -

101621

bb. 55. /a dolgozók gyorsíró-...folyt./e

a gépíróversenyen 15 perces másolás volt a versenyfeladat. ezen a versenyen első ízben hibánként 100 leütést vontak le a leütések számából.

a percenként 450 leütés fölötti sebességi csoportban negy erzsébet, a hírlapkiadó vállalat dolgozója győzött, 7092 tiszta leütéssel, második helyezett tarr béláné /nehézipari minisztérium/, harmadik kum erzsébet /hírlapkiadó vállalat/.

a 350 leütés fölötti csoportban jurinkovits ernőné /országos tervhivatal/, a 250 leütés fölötti csoportban radnóti adél érte el az első helyezést. az ifjúsági versenyzők csoportjában torda magdolna /kisz komárom megyei bizottsága/ győzött.

a gyorsírási csapatversenyben a hivatalok csoportjában a hőmezővásárhelyi városi tanács, a vállalatok között a magyar távirati iroda győzött.

a gépirási csapatverseny győztese a hivatalok csoportjában az országos tervhivatal, a vállalati csoportban a hírlapkiadó vállalat.

a potszerző versenyt mind gyorsírásból, mind gépirásból az országos tervhivatal nyerte meg. /mti/

---

bb. 56. vicky messica francia előadóművész

gk/e la

1973. december 15.

vasárnap délután fél négykor az egyetemi színpadon önálló műsort ad modern francia költők műveiből. /mti/

16.20/e

-44-

Tó/635

bb. 57. dr. bodnár ferenc,

gk/e la

1973. december 15.

az mszmp központi bizottságának tagja, a borsod megyei pártbizottság első titkára, aki az mszmp központi bizottsága képviselőjében részt vett a bangladesi kommunista párt II. kongresszusán, hazaérkezett daccából. a ferihegyi repülőtéren dr. berecz jános, a központi bizottság külügyi osztályának helyettes vezetője fogadta. /mti/

---

bb. 58. a szerkesztők figyelmébe!

la/e

1973. december 15.

a mai bb. 52. sz. hír /szélvihar.../ második bekezdését visszavonjuk, és helyette a következő szöveget kérjük felhasználni:

napközben üzemzavar volt a pécsi hőerőműben is a rossz idő miatt. a szennyes hólé a kapcsolótéren szigetelőhibásodást okozott, ami percekre a teljes pécsi főelosztó rendszert érintette.

áramkimaradás miatt fennakadás volt pécs vízszolgáltatásában is, ami a városi vízellátási területnek körülbelül egyharmadát sújtotta. a hálózatban lévő tartalékvizet reggel és délelőtt a fogyasztók elhasználták, így bár délutánra a kutak s a nyomásfokozó ismét üzemeltek, sok-sok lakásban hiába nyitották ki a vízcsapot. a hálózat újbóli feltöltése, megfelelő nyomás elérése időbe telik. várhatóan vasárnap reggelre áll csak helyre a vízszolgáltatás.

a hóvihar nem kimélte... /mti/

18.40/e

- 45 -

18⁵⁰

bb. 59. időjárásjelentés

gk/e la

1973. december 15.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. december 15-én, szombat este:

az évszaknak megfelelő hőmérséklet

várható időjárás vasárnap estig:

felhőátvonulások, több helyen átfutó havazással, hózáporral. élénk, időnként erős északnyugati, északi szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap 0 fok körül.
/mt1/

---

bb. 60. a dunába esett egy személyautó

1 msgk/1l la

szombaton délben a budai alsó rakpartnak az ybl miklós tér alatti részén a 43. sz. építőipari vállalat egyik személygépkocsija, amelyet hornyák pál 22 éves sofőr vezetett, beleesett a dunába. hornyák és utasa, rozgonyi béla 26 éves budapesti gépkocsivezető könnyű sérülést szenvedett, de mindketten ki tudtak uszni a partra. a mentők a gyáli uti kórházba szállították őket. az autót a tűzoltók könnyűbuvárok és daruk segítségével csak délután 4 órakor tudták kiemelni a vízből, mert a víz mélysége és rendkívül erős sodrása miatt sokáig tartott, míg a könnyűbuvárok megtalálták. maga a kiemelés azután már csak néhány percet vett igénybe.

a balesetet az okozta, hogy hornyák a gépkocsit nem az utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette. /mt1/

- 46 -

20.45/1l

20⁵⁰

bb 61. sikosak az utak

1 ms/gk/1l la

1973. december 15.

a szombati hóesést déli órákban olvadás követte, este 7 óra tájban azonban erős széllel jelentős lehülés következett. emiatt az utak a fővárosban sokossá váltak. a köztisztasági hivatal mintegy hatvan szórókocsit vetett be, hogy a főútvonalakon a hidakon és a hegyi uakon megszüntesse a sikosságot.

a kpm hóügyletének esti jelentése arról számolt be, hogy pest és fejér megye néhány főútján ugyancsak teljes erővel védekeznek a sikosság ellen. a mellékutak szintén sikosak. egyébként az ország valamennyi közútja járható, estig hóakadályról sem érkezett jelentés.
/mt1/

---

bb,62. közlekedési balesetek

1 ms/gk/1l la

szombaton a váci ut 99. számú ház előtt egy személygépkocsi elgázolta a 9 éves szabó ágnest, akit a mentők súlyos sérüléssel kórházba szállítottak.

a váci ut és a dagály utca sarkán egy tehergépkocsi gázolt farkasjózsefné 71 éves nyugdíjas ugyancsak súlyos sérüléssel került kórházba.

a kacsóh pongrác ut és az amerikai ut sarkán egy személyautó az 51 éves nyerges lászlót gázolta el, szintén súlyos sérülést okozva a hungária körut és az egressy ut sarkán pedig személyautó üttört el a 65 éves rácz miklósnét, akit szintén súlyos sérüléssel szállítottak kórházba a mentők.

a gyalogos közlekedésben is számos balesetről adtak hírt a mentők, a sikos utakon, járdákon sokan szenvedtek kisebb töréseket elesés következtében. /mt1/

- 47 -

20.50/1l

20⁵⁵

bb 63. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13 órától
zárásig

ll la

41. mecseki szénbányák szoc. brigádvez. tanácskozása
42. halimba 3.
43. országos ügyvédi tanács
44. kszoruzás s kiskörösön
45. szövetkezeti szálloda mátrafüreden
46. lotto nyereményjegyzék
47. cps
48. új algyői üzem
49. kecsekémeti színház zomborban
50. kodály és kacsóh emléktábla koszoruzás
51. társadalmi szemle
52. szélvihar
53. hollai imre hazaérkezett new yorkból
54. magyar ausztráliai külker. tárgyalások
55. dolgozók gyorsíró és gépiró versenye
56. vicky messica
57. dr. bodnár ferenc hazaérkezett daccából
58. szerk. figy.pótlás az 52. sz. hírhez szélvihar/
59. időjárásjelentés
60. dunába esett egy személyautó
61. sikosak az utak
62. közlekedési balesetek
63. hírjegyzék

--

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: burján sándor
ügyeletos szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: lakatos erzsébet

/mti/

- 48 -

2100

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel
m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. december 16.

bb 1. dr biró józsef

k sb/bk/ny kz

1973. december 16.

külkereskedelmi miniszter az 1974 évi magyar- szovjet árucseré-
forgalmi tárgyalások folytatására vasárnap moszkvába utazott./mti/

--

bb 2. klubkönyvtár szilaspogonyban

vid/ny kz

1973. december 16.

klubkönyvtárat avattak vasárnap a nógrád megyei szil-
aspogonyban. az 1.5 millió forintos beruházás megvalósításához
a község lakossága, fiatalsága, uttörői ötszáz ezer forint értékű
társadalmi munkával járultak hozzá. a klubkönyvtárban 160 sze-
mélyes színház-és mozitermet, könyvtártermet, párthelyiséget és
kisz-helyiséget berendeztek./mti/

--

12.35/ny

-1-

13-35